

DOI 10.36074/logos-16.08.2024.060

АПІКАЛЬНИЙ ПЕРІОДОНТИТ ТА ПОРУШЕННЯ КІСТКОВОГО МЕТАБОЛІЗМУ: СУЧАСНИЙ СТАН ПРОБЛЕМИ

Ніколаєнко Ілля Володимирович¹**Науковий керівник: Рейзвіх Ольга Едуардівна²**

---

1. здобувач наукового ступеня доктора філософії*Одеський національний медичний університет, УКРАЇНА***ORCID ID: 0009-0004-3246-9556****2.** доктор мед. наук, доцент, професор кафедри загальної стоматології*Одеський національний медичний університет, УКРАЇНА***ORCID ID: 0000-0001-7433-9240**

За результатами наукових досліджень захворювання періодонту посідають третє місце за частотою звернень до лікаря стоматолога після карієсу та пульпіту. 52 % дорослого населення у світі мають принаймні один зуб з апікальним періодонтитом [1]. Неліковані зуби з апікальним періодонтитом можуть призвести до остеомієліту щелепи та системного захворювання, пов'язаного зі смертністю [2], а в більш ніж у 50 % хворих віком від 40 років, запальний процес у періодонті стає основною причиною видалення зубів, і, як наслідок, зниження якості життя пацієнтів [3, 4, 5].

Згідно зі статистикою ВООЗ, різними хворобами опорно-рухового апарату (ОРА) страждає 80 % населення планети, переважно це особи працездатного віку: від 30 до 50 років. Вважається, що захворювання ОДА займають третє місце у структурі сучасних захворювань, поступаючись лише серцево-судинним та онкологічним захворюванням [6].

За даними проф. В. Поворознюка в Україні близько 3,5 мільйона дорослого населення страждає від остеопорозу та його ускладнень [7]. Остеопороз може призвести до збільшення захворюваності на апікальний періодонтит, а також ускладнити процес відновлення кісткової тканини в зоні деструкції [8].

Остеопороз є поширеним метаболічним порушенням кісток у пацієнтів, особливо у жінок у постменопаузі з дефіцитом естрогену та проявляється як

SECTION 16.

MEDICAL SCIENCES AND PUBLIC HEALTH

підвищена крихкість кісток через втрату кісткової маси та мікроархітектурного погіршення кісткової тканини [9, 10]. Крім того, є дані, що вказують на те, що поширеність апікального періодонтиту вище у пацієнтів з остеопорозом. Остеопороз знижує загальну масу скелета, включаючи щелепну кістку. Зміни кісток при остеопорозі корелюють зі зниженням щільності альвеолярної кістки, висоти альвеолярного гребеня та втратою зубів [11]. Автори [12] спостерігали прикордонну кореляцію між остеопорозом та осередками деструкції у періапікальній зоні зубів у пацієнток у постменопаузі. Є дані про те, що бісфосфонати пригнічують прогресування АП у пацієнтів із остеопорозом [13].

Подальша увага та розуміння зв'язку між апікальним періодонтитом та таким захворюванням як остеопороз допоможуть стоматологам та лікарям інших спеціальностей розробляти інноваційні терапевтичні пропозиції та сприяти ефективному лікуванню цих захворювань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Tibúrcio-Machado CS, Michelon C, Zanatta FB, Gomes MS, Marin JA, Bier CA. The global prevalence of apical periodontitis: a systematic review and meta-analysis. *Int Endod J*. 2021 May;54(5):712-735. doi: 10.1111/iej.13467.
- [2] Kierdorf U, Olsen MT, Kahle P, Ludolph C, Kierdorf H. Dental pulp exposure, periapical inflammation and suppurative osteomyelitis of the jaws in juvenile Baltic grey seals (*Halichoerus grypus grypus*) from the late 19th century. *PLoS One*. 2019 Apr 12;14(4):e0215401. doi:10.1371/journal.pone.0215401.
- [3] Hrytsenko PI, Petruk NS, Samoilenko AV, Tverdokhle IV. Klitynna struktura ta ul'trastruktura peryapikal'noyi hranulyatsiynoyi tkanyny pry pervychnomu ta vtorynnomu khronichnomu periodontyte [Cellular composition and ultrastructure of periapical granulation tissue in primary and secondary chronic periodontitis]. *Morfologiya*. 2014; 8(2):14-19. (Ukrainian)
- [4] Synytsya VV, Hrynovets' VS, Dovhanyk VV. Al'ternatyvnyy metod likuvannya patsiyentiv z uskladnenym endodontychnym statusom iz zastosuvannyam depoforezu hidroksydu midi-kal'tsiyu [An alternative method of treating patients with complicated endodontic status using depoforesis of copper-calcium hydroxide] *Zhurnal NAMN Ukrayiny*". 2018; Spetsial'nyy vypusk p.219-222. (Ukrainian)
- [5] Sculean A, Chapple IL, Giannobile WV. Wound models for periodontal and bone regeneration: the role of biologic research. *Periodontology 2000*. 2015;68:7-20. doi:10.1111/prd.12091
- [6] Cieza, A., Causey, K., Kamenov, K., Hanson, S. W., Chatterji, S., & Vos, T. (2020). Global estimates of the need for rehabilitation based on the Global Burden of Disease study 2019: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2019. *The Lancet*, 396(10267), 2006-2017.
- [7] Поворознюк В.В. Захворювання кістково-м'язової системи в людей різного віку(вибрані лекції, огляди, статті). Т. 4. – К., 2014. – 672 с. (Ukrainian)
- [8] Segura-Egea JJ, Cabanillas-Balsera D, Martín-González J, Cintra LTA. Impact of systemic health on treatment outcomes in endodontics. *Int Endod J*. 2023 Mar;56 Suppl 2:219-235. doi: 10.1111/iej.13789.

- [9] Yong EL, Logan S. Menopausal osteoporosis: screening, prevention and treatment. *Singapore Med J.* 2021 Apr;62(4):159-166. doi: 10.11622/smedj.2021036.
- [10] Muñoz M, Robinson K, Shibli-Rahhal A. Bone Health and Osteoporosis Prevention and Treatment. *Clin Obstet Gynecol.* 2020 Dec;63(4):770-787. doi: 10.1097/GRF.0000000000000572.
- [11] Katz J, Rotstein I. Prevalence of Periapical Lesions in Patients with Osteoporosis. *J Endod.* 2021 Feb;47(2):234-238. doi: 10.1016/j.joen.2020.10.019.
- [12] López-López J, Castellanos-Cosano L, Estrugo-Devesa A, Gómez-Vaquero C, Velasco-Ortega E, Segura-Egea JJ. Radiolucent periapical lesions and bone mineral density in post-menopausal women. *Gerodontology.* 2015 Sep;32(3):195-201. doi: 10.1111/ger.12076.
- [13] Silva RAB, Sousa-Pereira AP, Lucisano MP, Romualdo PC, Paula-Silva FWG, Consolaro A, Silva LAB and Nelson-Filho P: Alendronate inhibits osteocyte apoptosis and inflammation via IL-6, inhibiting bone resorption in periapical lesions of ovariec- tomized rats. *Int Endod J* 53: 84-96, 2020.

